

MEŽA KONSULTĀCIJU
PAKALPOJUMU CENTRS

Latvijas mežu iemītnieki, koki un sēnes

**Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra
Meža konsultāciju pakalpojumu centrs
www.mkpc.llkc.lv**

Ludzas un Rēzeknes nodaļas mežsaimniecības konsultante

Diāna Agafonova

Mob. tālr.: +371 26119398

E-pasts: diana.agafonova@mkpc.llkc.lv

Krūmi

Koki

Augi

Kas ir **mežs**?

Kukaiņi

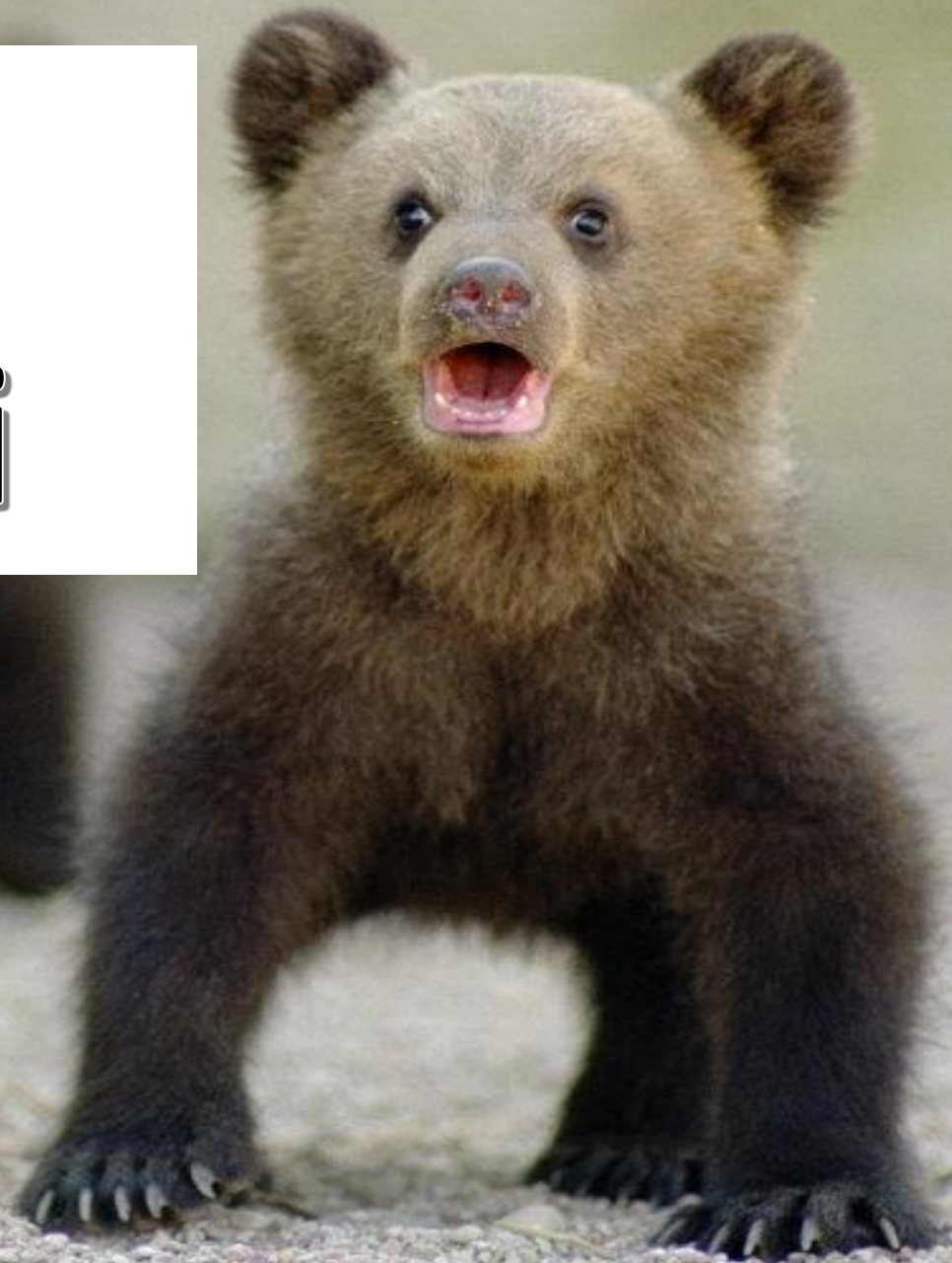
Sēnes

Dzīvnieki

Putni

Meža dzīvnieki

Rudā lapsa

Pelēkais zakis

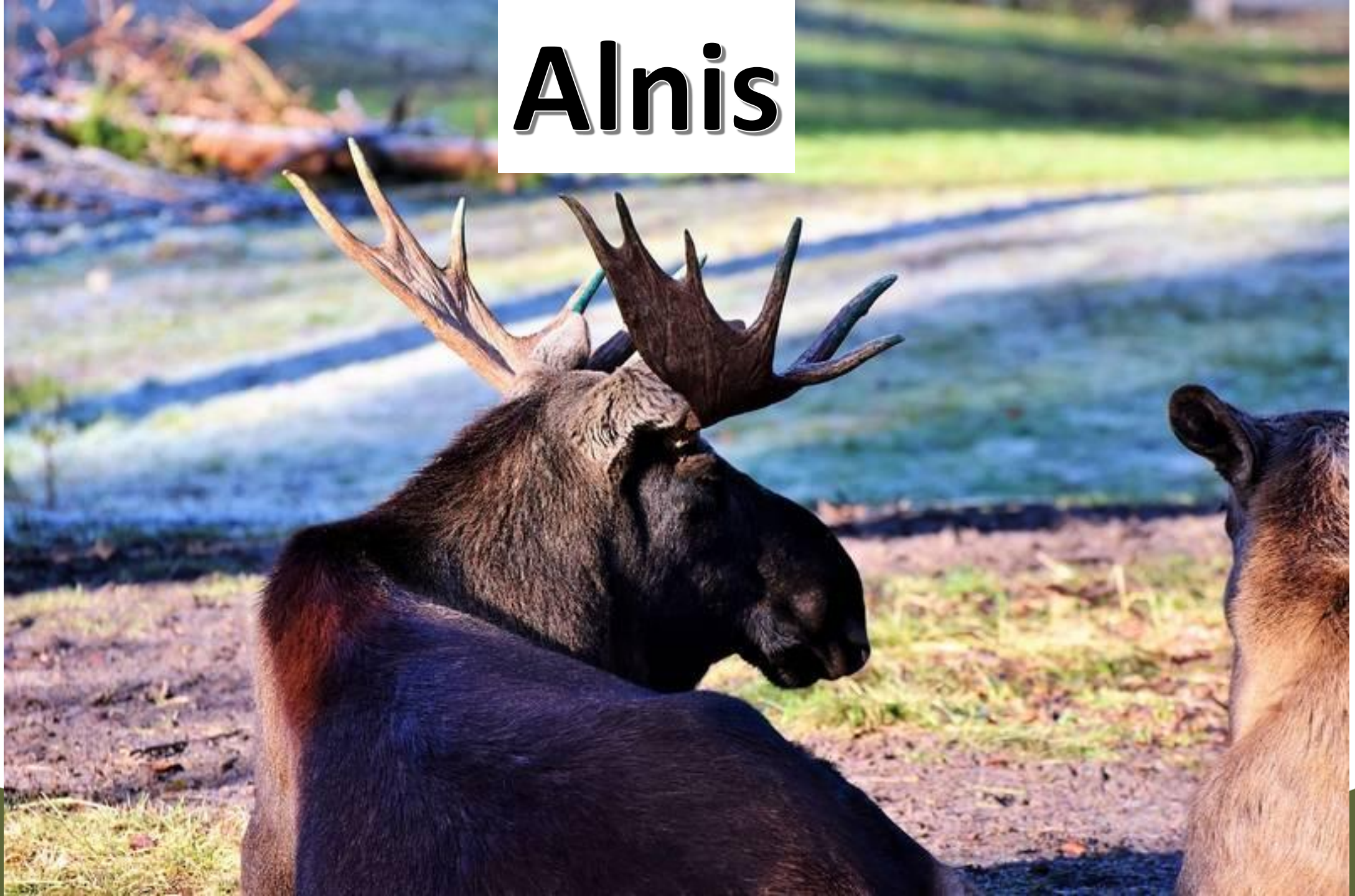
Meža cūka

Staltbriedis

Alnis

Eirāzijas lūsis

Pelēkais vilks

Stirna

Brūnais lācis

Āpsis

Eirāzijas bebrs

Lielākais Latvijas meža dzīvnieks,
lepojas ar skaistiem, platiem ragiem

A	L	N	I	S
---	---	---	---	---

Taisa aizsprostus, rok alas, būvē mājas
no koka gabaliem ar ieeju zem ūdens

B	E	B	R	S
---	---	---	---	---

Tam ir ļoti laba oža un izcila dzirde, garās ausis
var pagriezt jebkurā virzienā, skrienot – met cilpas

Z	A	Ķ	I	S
---	---	---	---	---

Neliels plēsējs, ziemā balts – vasarā
brūns, ļoti aktīvs naktī, labi peld

S	E	R	M	U	L	I	S
---	---	---	---	---	---	---	---

Ziemai tuvojoties, mājokli iekārto zem koku saknēm un celmiem. Saldi guļ ziemas miegu. Adatas to pasargā briesmu gadījumos

E	Z	I	S
---	---	---	---

Suņu dzimtas pārstāvis, mazliet neveikls,
apaļīgs, ar kuplu spalvu un labu ožu

J	E	N	O	T	S	U	N	S
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Diennaktī var izrakt 30 m garu eju. Ar jūtīgo šņukuru zemē meklē ozolzīles, saknes, riekstus, sēnes, izrakņā dziļas bedres

M	E	Ž	A	C	Ū	K	A
---	---	---	---	---	---	---	---

Garā, kuplā aste palīdz noturēt līdzsvaru, lecot no koka uz koku. Rudens pusē čakli vāc pārtikas krājumus ziemei – sēnes, ozolzīles, riekstus

V	Ā	V	E	R	E
---	---	---	---	---	---

Dzīvniekam ir īss, bet biezs apmatojums, slaidis purns un gara, kupli apmatota aste. Šis grauzējs pārtiek no augļiem, sēklām un kukaiņiem. Tam ir raksturīga ziemas vai vasaras guļa

S	U	S	U	R	I	S
---	---	---	---	---	---	---

Biezs, mīksts kažoks un gara, kupla aste. Piemīt viltība,
gudrība un izveicība. Tai ir ļoti laba oža un dzirde

L	A	P	S	A
---	---	---	---	---

Tam ir skaista galvas rota – lieli, žuburaini
ragi, kurus rudenī nomet. Prot labi peldēt

S	T	A	L	T	B	R	I	E	D	I	S
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Pārvietojas lidojot, savus mazuļus baro ar pienu.
Ir nakts dzīvnieks, aktīvs krēslas un rītausmas
stundās. Pārējā laikā tas uzturas alās un kokos

S	I	K	S	P	Ā	R	N	I	S
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Dzīvniekam ir masīvs ķermenis. Tā seja ir balta ar divām melnām svītrām, ausis melnas ar baltiem galiņiem. Pārvietojas lēniem soļiem, reti rikšiem vai īsiem lēcieniem. Izveido sarežģītu alu ar vairākām ieejām. Reizēm vienu alu sistēmu apdzīvo vairākas šo dzīvnieku ģimenes, šie dzīvnieki ir ļoti tīrīgi.

Ā	P	S	I	S
---	---	---	---	---

Ziemā ir biezs pelēkbrūns kažoks, kam sāni, galva un kājas iezīmējas tumšāki. Raksturīga pazīme ir gaišs laukums pakaklē un uz krūtīm. Dzīvnieks ir visēdājs un medī dažādus mazus dzīvniekus – grauzējus, vāveres, zaķus, putnus, mēlojas arī ar ogām, augļiem.

C	A	U	N	A
---	---	---	---	---

Koki

Parastā priede

Parastais ozols

Āra bērzs

Parastā egle

Parastā apse

Parastā kļava

Koks ar brūnsarkanu mizu, pelēcīgi zaļām skujām, apaļiem brūnpelēkiem čiekuriem. Aug garš un taisns, agrāk gatavoja kuģiem mastus. Koksni izmanto būvniecībā un koka priekšmetu izgatavošanā

P	R	I	E	D	E
---	---	---	---	---	---

Koka stumbram ir balta tās ar tumšām
šķērsvītrām. Pavasarī tecina atspirdzinošas sulas.
Pumpurus un jaunās lapas lieto ārstniecisku tēju
pagatavošanā

B	Ē	R	Z	S
---	---	---	---	---

Mūžzaļš skuju koks, mūža ilgums var sasniegt 200-300 gadus. Čiekuri garenī, brūnganā krāsā. Vienu reizi gadā mēs visi par šo koku ļoti priecājamies, jo rada svētku sajūtu un prieku. Koksni izmanto malkas ieguvei

E	G	L	E
---	---	---	---

Liels un skaists koks. Latviešu tautas dziesmās - meitu koks. Zied jūlijā ar dzelteniem, smaržīgiem ziediem. Ziedus izmanto medicīnā, jo ir vērtīgs ārstniecības augs. Koka mūža ilgums līdz 300 gadiem. Koksni izmanto mūzikas instrumentu, zīmuļu izgatavošanai

L	I	E	P	A
---	---	---	---	---

No visiem kokiem pavasarī uzried pats pirmais. Ziedu skaras – zeltaini dzeltenas, garas kā krelles. Koks nav izvēlīgs – aug upju, dīķu, grāvju krastos. Šo koku iecienījis bebrs, aizsprostu būvēšanai. Koksne sarkanīga, senos laikos no tās izgatavoja dažāda lieluma mucīņas

A	L	K	S	N	I	S
---	---	---	---	---	---	---

Koks ātri aug, mūža ilgums līdz 100 gadiem. Miza pelēka, lapas gaiši zaļas, kuras dreb un trīc arī tad, ja laukā nav ne mazākās vēja pūsmiņas. No koksnes gatavo sērkociņus, dažādus koka priekšmetus

A	P	S	E
---	---	---	---

Mūžzaļš skujkoks vai krūms, ar tumši brūnu mizu, čiekurogas sākumā ir zaļas, tad nogatavojas zilgani melnā krāsā. Smaržīgs, izdala ēteriskās eļļas

K	A	D	I	Ķ	I	S
---	---	---	---	---	---	---

Meža putni

Dižraibais dzenis

Mātīte

**Meža
pīle**

Tēviņš

Meža

ZOSS

**Medņa
vista**

Mednis

**Medņa
gailis**

Mazais ērglis

Sloka

Sēnes

**Eglu
baravika**

Parastā apšubeka

**Parastā
gailene**

**Parastais
vilnītis**

Bērzubeka

Bērslapes

Neēdamas sēnes !!!

**Sarkanā
mušmire**

**Zaļā
mušmire**

**Baltā
mušmire**

Augi un ogas

Vēsta par pavasara atnākšanu, zied lieliem
ziediem, piemīt dziednieciskas īpašības

Z I L Ā

V I Z B U L Ī T E

Zilā vizbulīte

Apaļas, sarkanas, spīdīgas ogas,
nogatavojas septembrī. Ilgi saglabājas
svaigas un ir bagātas ar vitamīniem.

B	R	Ū	K	L	E	N	E	S
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Brūklenes

Zied maija mēnesī, baltiem zvanveida,
smaržīgiem ziediem, auga sarkanās ogas ir
indīgas

M	A	I	J	P	U	Ķ	Ī	T	E
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Maijpuķīte

Ogas sarkanas, ļoti aromātiskas. Ja vasaras saulē apdegusi seja – droši var likt kā kompresi. Var pagatavot aromātisku ievārījumu un tēju.

M E Ž A

Z E M E N E S

Meža zemenes

Lapas satur C vitamīnu un skābeņskābi, augam
ir patīkama skābena garša

Z	A	Ķ	S	K	Ā	B	E	N	E
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Zaḡskābene

Zied aprīlī, koši dzelteniem, saules krāsas
pielietiem ziediem, pazīstams ārstniecības augs,
tēja noder pret saaukstēšanos un klepu

G	A	I	Ļ	B	I	K	S	Ī	T	E
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Gaiļbiksīte

Zied maijā, zemi noklādams baltām ziedu
zvaigznītēm, aug mežos, gravu nogāzēs

B	A	L	T	A	I	S
---	---	---	---	---	---	---

V	I	Z	B	U	L	I	S
---	---	---	---	---	---	---	---

A close-up photograph of a large number of white flowers with yellow centers, growing in a dense patch of green foliage. The flowers are the primary focus, with many in sharp focus and others blurred in the background. The green leaves are finely divided and appear to be fern-like.

Baltais vizbulis

Esi uzmanīgs! – Augs un auga oga ir ļoti indīga. Četrlapu vidū atrodas zili, melna spīdīga oga, kura sauc arī par «vārnas» aci.

Č	Ū	S	K	O	G	A
---	---	---	---	---	---	---

Čūs koga

Nogatavojušās ogas ir melnas, izmanto uzturā, palīdz uzlabot redzi. Auga mētras ziemā ir barības avots stirnām un briežiem.

M	E	L	L	E	N	E	S
---	---	---	---	---	---	---	---

Mellenes

PALDIES PAR UZMANĪBU!

Latvijas Lauku konsultāciju un
izglītības centra
Meža konsultāciju pakalpojumu
centrs

www.mkpc.llkc.lv

mkpc@mkpc.llkc.lv

MEŽA KONSULTĀCIJU
PAKALPOJUMU CENTRS

G U D R I   S A I M N I E K O T

KONSULTEJAM UN IZGLĪTOJAM
SNIEDZAM APSAIMNIEKOŠANAS PAKALPOJUMUS
PIESAISTĀM ES FONDUS

MEŽĀ

WWW.MKPC.LLKC.LV